• یکشنبه • ۱۲ شهریور ۱۴۰۲ • شماره ۳۹۶

کارشناس «آتیه‌نو» به پرسش‌های شرکای اجتماعی پاسخ می‌دهد

بهره‌مندی از بیمه اختیاری برای ایرانیان خارج از کشور

گزارش

سازمان تأمین‌اجتماعی به‌عنوان بزرگ‌ترین سازمان بیمه‌گر کشور با جامعه عظیمی از مخاطبان در ارتباط است که غالباً با قواعد و قوانین این سازمان بزرگ آشنایی کافی ندارند. «آتیه‌نو» تلاش دارد با بهره‌گیری از تجربیات کارشناسان، شرکای اجتماعی را با ظرایف قانونی این حوزه آشنا کند. موضوعاتی که در این شماره به بررسی آنها می‌پردازیم عبارت‌اند از:

- نحوه کمک‌رسانی خیّرین و واقفین به سازمان تأمین‌اجتماعی
- شمول بیمه اجباری برای کارگران کشت گلخانه‌ای
- هزینه غرامت دستمزد برای بیمه‌شدگان اختیاری
- افزایش دستمزد برای بیمه‌شدگان اختیاری

احمد فاضلی
کارشناس سازمان تأمین‌اجتماعی

مدیرعامل یکی از شرکت‌های ساختمانی انبوه‌ساز هستم و با توجه به نوع فعالیت کاری به بعضی از مقررات سازمان تأمین‌اجتماعی آشنایی دارم. در کتاب مجموعه قوانین سازمان در بند (۴) ماده (۲۸) قید شده که یکی از منابع کسب درآمد برای سازمان تأمین‌اجتماعی از طریق جذب کمک‌ها و هدایا است. با توجه به اینکه غیر از فعالیت در شرکت مذکور، یکی از خیّرین مدرسه‌ساز نیز هستم، از چه طریقی می‌توانم در این زمینه نیز به‌عنوان خیّر، خدمتی برای تأمین‌اجتماعی انجام دهم؟

سازمان تأمین‌اجتماعی در اجرای بند (۴) ماده (۲۸) قانون تأمین‌اجتماعی و در راستای کمک به گسترش فرهنگ مشارکت فردی و جمعی، برای بهره‌گیری از توانمندی‌های مادی و معنوی خیّرین و واقفین اخیراً دستورالعملی مبنی بر جلب و جذب مشارکت این قبیل افراد صادر کرده است. طبق این دستورالعمل خیّرینی مثل شما اعم از اشخاص حقیقی و حقوقی (داخل و یا خارج از کشور) می‌توانند با هماهنگی معاونت فرهنگی و اجتماعی ستاد مرکزی سازمان تأمین‌اجتماعی واقع در تهران و در استان‌ها از طریق مدیران بیمه‌ای و درمان استان مربوطه، مشارکت نقدی خود را به‌صورت ارزی و یا ریالی و مشارکت غیرنقدی شامل اموال منقول و غیرمنقول (املاک) به سازمان تأمین‌اجتماعی اهدا کنند تا از طریق کمیته‌های مشارکت ستادی و استانی در چارچوب قوانین و مقررات تأمین‌اجتماعی در حوزه‌های بیمه‌ای و درمانی هزینه شود.

بعد از پایان دو سال خدمت سربازی، یک سال و شش ماه است در یک شرکت خصوصی شاغل و بیمه‌شده اجباری هستم. چون فارغ‌التحصیل رشته برق هستم در مدتی که در ارتش افسر وظیفه بودم، بعد از ظهرها به مدت شش ماه در یک شرکت تولید لوازم برقی کار می‌کردم و کارفرما حق‌بیمه من را پرداخت کرده است. اگر بعد از شش ماه که سابقه بیمه‌پردازی من به دو سال می‌رسد، تصمیم به خرید دو سال خدمت سربازی را داشته باشم، آیا به کسر شش ماه حق‌بیمه‌های پرداختی اجباری در دوران سربازی، فقط حق‌بیمه ۱۸ ماه خدمت سربازی را پرداخت خواهم کرد، تا برای من ۲۴ ماه خدمت سربازی به‌عنوان سابقه تأمین‌اجتماعی منظور شود؟

در سنوات گذشته در ارتباط با خرید خدمت سربازی، اگر فردی پس از پایان خدمت نظام وظیفه در ردیف بیمه‌شدگان سازمان تأمین‌اجتماعی قرار می‌گرفت و پس از بررسی‌های لازم مشخص می‌شد که در طول خدمت سربازی به اعتبار اشتغال در یکی از کارگاه‌های مشمول قانون تأمین‌اجتماعی دارای سابقه پرداخت حق‌بیمه است، در صورت درخواست متقاضی برای احتساب سابقه خدمت سربازی، حق‌بیمه مدت خدمت سربازی به کسر سوابق بیمه اجباری در طول سربازی انجام می‌شد. اما در بخشنامه اصلاحیه که در سال ۱۴۰۰ در این ارتباط صادر شده، سازمان تأمین‌اجتماعی اعلام کرده است چون بر اساس قوانین اختصاصی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران سربازان وظیفه جزو نیروهای مسلح تلقی می‌شوند لذا در صورت تمایل بیمه‌شده برای خرید خدمت سربازی اگر بیمه‌شده در طول خدمت سربازی دارای سابقه بیمه اجباری باشد نسبت به احتساب کل سابقه خدمت سربازی مندرج در کارت پایان خدمت (بدون کسر دوره بیمه‌پردازی زمان سربازی) محاسبه و کل حق‌بیمه خدمت سربازی از بیمه‌شده وصول می‌شود.

یکی از آشنایان که با سابقه بیمه‌پردازی مشاغل آزاد بازنشسته شده برای استفاده از خدمات درمانی تأمین‌اجتماعی، از مستمری‌اش حق‌سرانه درمان کسر می‌شود. آخرین بیمه‌پردازی من از نوع بیمه اختیاری است و بعد از دو ماه از نظر شرط سن و سابقه می‌توانم بازنشسته شوم. آیا از مستمری بازنشستگی من نیز حق‌سرانه درمان کسر خواهد شد؟

خیر، بعد از بازنشستگی بیمه‌شده اختیاری، جهت استفاده مستمری‌بگیر و افراد تحت‌تکفل قانونی از خدمات درمانی سازمان تأمین‌اجتماعی، طبق ماده (۸۹) قانون تأمین‌اجتماعی از مستمری بازنشسته صرفاً دو درصد درمان کسر می‌شود و کسر حق‌سرانه درمان موضوعیت ندارد.

چون یک ماه حق‌بیمه اختیاری را خارج از مهلت مقرر پرداخت کرده‌ام قرارداد بیمه اختیاری من باطل شده است. با توجه به اینکه تصمیم به عقد قرارداد جدید بیمه اختیاری ندارم، آیا مبلغ پرداختی خارج از مهلت قانونی به من برگشت داده می‌شود؟

بله، اگر بیمه‌شده اختیاری حق‌بیمه مربوطه را در مهلت قانونی پرداخت نکرده باشد مبلغ پرداختی پس از کسر هزینه‌های اداری (معادل یک‌بیست‌وهفتم) به بیمه‌شده و یا وکیل قانونی او مسترد خواهد شد.

از سازمان تأمین‌اجتماعی مقرری بیمه بیکاری دریافت می‌کنم. پس از دو ماه پرداخت مقرری به پایان می‌رسد. برای اینکه در سوابق بیمه‌ای خودم فاصله ایجاد نشود نسبت به درخواست و عقد قرارداد بیمه اختیاری اقدام و شش ماه حق‌بیمه اختیاری را پیش‌پرداخت کرده‌ام. آیا بعد از اتمام دریافت مقرری بیمه بیکاری می‌توانم نسبت به ادامه بیمه‌پردازی اختیاری بدون درخواست مجدد اقدام کنم؟

بله، اگر مقرری‌بگیر بیمه بیکاری قبل از اتمام استحقاق مقرری، اقدام به درخواست و تنظیم قرارداد و پرداخت حق‌بیمه اختیاری کرده و یا می‌کند در این حالت قرارداد بیمه اختیاری او معتبر بوده و پذیرش سوابق ایجادی ناشی از آن از تاریخ پایان مقرری بیمه بیکاری بلامانع است. البته حق‌بیمه‌های دریافتی در دوره هم‌پوشانی بیمه اختیاری و مقرری بیمه بیکاری به بیمه‌شده مسترد می‌شود.

بیمه‌شده سازمان تأمین‌اجتماعی شاغل در یک مؤسسه دولتی هستم. اگر بخواهم یک سال از مرخصی بدون حقوق استفاده کنم از چه طریقی می‌توانم فاصله ایجاد شده سوابقم در مدت مذکور را جبران کنم؟

افراد شاغل در مؤسسات و شرکت‌های دولتی که مشمول قانون تأمین‌اجتماعی هستند اگر در ایام مرخصی بدون حقوق (مثل شما) از حالت اشتغال خارج شده و تابع هیچ‌یک از نظام‌های بیمه‌ای نباشند، می‌توانند سابقه خود را با ادامه بیمه‌پردازی اختیاری و یا بیمه صاحبان حِرَف و مشاغل آزاد ادامه داده و بعد از شروع به کار مجدد در محل اشتغال قبلی با قطع بیمه اختیاری و یا مشاغل آزاد، بیمه‌پردازی خود را مجدداً از طریق محل کار به‌صورت بیمه اجباری ادامه دهند.

بیمه‌پرداز اختیاری هستم. به علت عارضه کمر درد پزشک معالج ستون فقرات برای من تشک مواج تجویز کرده است. اخیراً از طریق «آتیه‌نو» اطلاع پیدا کرده‌ام که سازمان تأمین‌اجتماعی پس از مدتی تعرفه وسایل کمک‌پزشکی (پروتز و اروتز) را افزایش داده است؛ تعرفه جدید چه میزان است؟

در تعرفه جدید پروتزها و اروتزها، تعرفه تشک مواج از میزان ۱۶ میلیون ریال قبلی به مبلغ ۲۴ میلیون ریال فعلی افزایش یافته است.

پس از عمل جراحی بینی، پزشک جراح گوش و حلق و بینی یک هفته استراحت پزشکی برای من تجویز کرده است. با توجه به اینکه بیمه‌پرداز اجباری هستم و کارفرما حقوق مدت استراحت را پرداخت نمی‌کند، آیا می‌توانم آن را از تأمین‌اجتماعی دریافت کنم؟

کلیه جراحی‌های پزشکی از جمله جراحی بینی اگر در رابطه با جراحی رایج زیبایی باشد از استراحت پزشکی مشمول دریافت غرامت دستمزد نیست، اما چنانچه جراحی بینی در ارتباط با بیماری خاصی است، پرداخت غرامت دستمزد ایام استراحت پزشکی جزو تعهدات سازمان تأمین‌اجتماعی برای بیمه‌شدگان اجباری و بیمه‌شدگان مشمول قانون بیمه اجتماعی رانندگان قرار دارد.

فرزندم که ۲۳ سال دارد و نمی‌تواند تحت‌پوشش من قرار گیرد در دوره پودمانی دانشگاه علمی کاربردی قبول شده و قرار است از ترم مهرماه سال ۱۴۰۲ مشغول به تحصیل شود. آیا با ارائه گواهی اشتغال به تحصیل از دانشگاه علمی و کاربردی، مثل سایر مؤسسات عالی دانشگاهی می‌تواند جهت استفاده از درمان تأمین‌اجتماعی مجدداً تحت‌پوشش من قرار گیرد؟

پذیرش گواهی اشتغال به تحصیل از آن دسته از دوره‌های پودمانی که اسامی مراکز و مؤسسات دانشگاه جامع علمی و کاربردی آن‌ها در جدول مؤسسات آموزش عالی در قسمت جداول پایه، فهرست شده باشد جهت ارائه خدمات درمانی تأمین‌اجتماعی بلامانع است.

چهار سال است بیمه‌شده اجباری هستم. اگر تصمیم بگیرم از کارگاه ترک کار کنم و بیمه‌پرداز اختیاری شوم، آیا می‌توانم دستمزد بیشتری برای پرداخت حق‌بیمه اختیاری انتخاب کنم؟

بله، اگر متقاضی بیمه اختیاری که سابقه قبلی پرداخت حق‌بیمه او پنج سال و یا کمتر است (مثل شما) مجاز است دستمزد مبنای کسر حق‌بیمه اختیاری را بین ۱,۲ برابر حداقل دستمزد و حداکثر دستمزد (هفت برابر حداقل دستمزد) مصوب شورای‌عالی کار در سال مربوطه انتخاب کند. البته از ابتدای هر سال هم‌زمان با افزایش دستمزد شاغلان به میزان درصدی که طبق مصوبات شورای‌عالی کار به سطوح دستمزدی افزوده می‌شود مبنای کسر حق‌بیمه بیمه‌شدگان اختیاری نیز افزایش پیدا می‌کند. البته طبق دستورالعمل مربوطه در هر حال دستمزد انتخابی متقاضی بیمه اختیاری نباید از ۱,۲ برابر حداقل دستمزد کمتر و از حداکثر دستمزد مصوب شورای‌عالی کار بیشتر باشد.

بعد از پایان ۲۰ ماه خدمت سربازی، دو سال است با ارائه کارت پایان خدمت سربازی بیمه اختیاری شده‌ام. چون پنج ماه مانده به پایان خدمت، خود را بیمه مشاغل آزاد کرده بودم، اگر بخواهم ۲۰ ماه سابقه خدمت سربازی را خریداری کنم، آیا حق‌بیمه ۲۰ ماه خدمت سربازی را می‌توانم به کسر پنج ماه سابقه بیمه مشاغل آزاد پرداخت کنم؟

خیر، اگر بیمه‌شدگان در طول خدمت سربازی مبادرت به پرداخت حق‌بیمه صاحبان حِرَف و مشاغل آزاد و یا بیمه اختیاری کرده باشند از تاریخ هم‌پوشانی بیمه مشاغل آزاد با خدمت سربازی حق‌بیمه‌های پرداختی مَشاغل آزاد و یا بیمه اختیاری به بیمه‌شده مسترد شده و در صورت تمایل به خرید خدمت سربازی، مثل پاسخ داده شده به یکی از سؤالات همین شماره، حق‌بیمه کل خدمت سربازی مندرج در کارت پایان خدمت از بیمه‌شده وصول می‌شود.

شش ماه است که در خارج از کشور اقامت دارم، قبلاً که در ایران بودم، چهار سال بدون وقفه سابقه بیمه‌پردازی اجباری دارم. با توجه به اینکه ۵۱ سال سن و تمایل به ادامه بیمه‌پردازی اختیاری را دارم، اما به علت مشغله کاری نمی‌توانم در ایران به‌صورت حضوری درخواست بیمه اختیاری کنم. آیا وکیل من می‌تواند به نیابت از من کلیه امور مربوط به بیمه اختیاری را انجام دهد؟ و اینکه آیا انجام معاینات پزشکی نیز در این ارتباط مورد نیاز است؟

متقاضی بیمه اختیاری مجاز است با انتخاب وکیل با صدور وکالت‌نامه در دفاتر اسناد رسمی ایران و یا نمایندگی‌های جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور (مثل شما) که در متن وکالت‌نامه عنوان «مراجعه به سازمان تأمین‌اجتماعی جهت انجام امور بیمه‌ای» و یا هر گونه عبارتی که حاوی همین معناست قید شده باشد نسبت به بیمه‌پردازی اقدام کند. وکیل متقاضی نیز می‌تواند انجام کلیه امور شامل درخواست و عقد قرارداد و پرداخت حق‌بیمه (به غیر از معاینات پزشکی متقاضی در صورت نیاز) را به نمایندگی از او انجام دهد. البته شما با توجه به سن و سابقه قبلی پرداخت حق‌بیمه واجد شرایط درخواست بیمه اختیاری هستید و چون متقاضی بیمه اختیاری در صورت داشتن دو شرط توأمان (داشتن حداقل یک سال سابقه قبلی پرداخت حق‌بیمه ظرف ۱۰ سال از تاریخ درخواست و داشتن حداقل ۹۰ روز سابقه قبلی ظرف یک سال از تاریخ درخواست) از انجام معاینات اولیه پزشکی معاف است. لذا با توجه به اطلاعاتی که شما داده‌اید در حال حاضر نیاز به معاینات پزشکی ندارید.

در شهر کرج مغازه میوه‌فروشی و تره‌بار دارم و یک نفر بیمه‌شده در مغازه‌ام اشتغال به کار دارد. اخیراً در یکی از مناطق اطراف کرج مزرعه کشت گلخانه‌ای خیار و گوجه‌فرنگی راه‌اندازی کرده‌ام و قسمتی از محصولات گلخانه را در مغازه به فروش می‌رسانم. در گلخانه دو نفر شاغل هستند و اصرار دارند که بیمه تأمین‌اجتماعی شوند. آیا کارگران شاغل در کشت‌های گلخانه‌ای مثل مغازه میوه‌فروشی مشمول قانون تأمین‌اجتماعی هستند؟

بله، کلیه کارگرانی که در یکی از کشت‌های گلخانه‌ای مشغول به کار هستند مشمول بیمه اجباری تأمین‌اجتماعی بوده و کارفرما مکلف است طبق ماده (۳۹) قانون تأمین‌اجتماعی نسبت به ارسال صورت مزد و حقوق ماهانه آن‌ها به شعبه مربوطه سازمان تأمین‌اجتماعی و پرداخت حق‌بیمه اقدام کند.

- کارگرانی که در کشت‌های گلخانه‌ای مشغول به کارند مشمول بیمه اجباری تأمین‌اجتماعی هستند.
- متقاضی بیمه اختیاری مقیم خارج از کشور مجاز است با انتخاب وکیل با صدور وکالت‌نامه در دفاتر اسناد رسمی ایران و یا نمایندگی‌های جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور نسبت به بیمه‌پردازی اقدام کند.
- پذیرش گواهی اشتغال به تحصیل از مراکز و مؤسسات زیرمجموعه دانشگاه جامع علمی و کاربردی بلامانع است.

ATIYE ONLINE NEWS AGENCY
atiyeonline.ir
رسانه جامع حوزه رفاه و تأمین اجتماعی